

3

Vragenuur: Vragen Markuszower

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Markuszower aan de minister voor Rechtsbescherming over **de tbs'er die opgepakt is om vuurwapenhandel**.

De voorzitter:

Aan de orde is nu het mondelinge vragenuur, en vandaag beginnen we met de vraag van de heer Markuszower namens de PVV aan de minister voor Rechtsbescherming over de tbs'er die is opgepakt om vuurwapenhandel. Het woord is aan de heer Markuszower.

□

De heer Markuszower (PVV):

Voorzitter. We leven in een land waar onze ministers hardop lijken te zeggen: alles moet maar kunnen in Nederland. De minister voor Rechtsbescherming en zijn collega van Justitie en Veiligheid moeten natuurlijk boeven vangen en die criminelen zo lang mogelijk opsluiten en de maatschappij zo veilig mogelijk maken. Maar deze ministers pakken amper criminelen op. En als ze die wel pakken, krijgen ze hele lage straffen. Maar daar houdt de ellende voor Nederland niet op, want eenmaal onder toezicht van Sander Dekker is het voor de boeven pas echt feest. De vraag van vandaag gaat over Herman D. Die Herman D. is een hele enge gevaarlijke crimineel met een crimineel verleden van hier tot Tokio, en hij is pas 24. Herman D. steekt uit het niets drie onschuldige mensen neer in een uitgaansgelegenheid. Drie mannen worden in hun hals, borst en schouder gestoken. Een van de slachtoffers had een slagaderlijke bloeding en was bijna dood.

Je zou zeggen: nu komt de minister van zijn stoel, nu gaat het Openbaar Ministerie aan slag, nu gaan de rechters de maatschappij beschermen en deze tikkende tijdbom zo lang mogelijk achter slot en grendel stoppen. Maar nee, niets van dit alles. Herman D. krijgt slechts tien maanden cel en een hele lichte vorm van tbs. In feite betekent dit dat slechts luttele maanden na zijn moordaanslag op drie onschuldige burgers Herman D. in een Michael Panhuiskliniek terecht komt. Dat zijn klinieken waar alles kan en alles mag. Hoe kan het zijn dat na de moord op Anne Faber met een crimineel onder toezicht van deze minister middels drie telefoons en een laptop vanuit de kliniek wapens konden worden verhandeld? Mijn tweede vraag: kan de minister uitsluiten dat die vuurwapens die onder toezicht van de minister zijn verhandeld op agenten en op burgers zijn gebruikt?

□

Minister Dekker:

Voorzitter. Vrijdag 12 april meldde de politie dat een onderzoek heeft geresulteerd in een aantal aanhoudingen in verband met vuurwapenhandel. Het is juist dat een van de aangehouden verdachten verbleef op de forensische psychiatrische afdeling in Heiloo. De persoon in kwestie zat daar in het kader van een door de strafrechter opgelegde terbeschikkingstelling met voorwaarden. Dat is dus wat anders dan een terbeschikkingstelling met dwangverple-

ging. Een van de aan hem opgelegde voorwaarden betrof de opname in een fpa, waar toezicht gehouden wordt door zowel de kliniek, de reclassering als het Openbaar Ministerie. Dat is de gang van zaken daar. Op dit moment loopt er een strafrechtelijk onderzoek. Dat betekent dat ik enige terughoudendheid moet betrachten als het gaat om de feiten. Daarnaast loopt er een precies feitenrelaas dat bij dit soort incidenten altijd wordt opgesteld door de meest betrokken organisaties, in dit geval de reclassering en de fpa.

Tijdens de regeling van werkzaamheden vorige week heeft uw Kamer mij verzocht om voor het zomerreces een brief te schrijven met opheldering over die feiten. Mijn voorstel zou zijn dat ik daar gevolg aan geef. Daar neem ik dan ook uitkomsten van het feitencomplex in mee dat op dit moment wordt opgesteld, voor zover dat is toegelaten door het strafrechtelijk onderzoek dat loopt en dat ik niet wil schaden.

De heer Markuszower (PVV):

Een heel ambtelijk antwoord, maar eigenlijk geen antwoord. Ik heb twee vragen gesteld en nul antwoorden gekregen. Het gaat nog verder. Het is nog erger dan dat. In het debat over hoe het kon gebeuren dat Michael Panhuis zo veel vrijheden kreeg dat hij Anne Faber kon vermoorden, heb ik de minister gewaarschuwd. Ik zei hem dat als hij niet de falende klinieken sluit, de falende behandelaars ontslaat, de falende gevangenisdirecteuren en reclasseringsbeambten de laan uitstuurt, kortom als hij de zieke cultuur in zijn organisatie niet beter maakt, Nederland veel vaker met dit soort ellende en gevaar geconfronteerd zal worden. Ook vandaag blijkt uit de non-antwoorden die ik zojuist kreeg, dat de minister niet bereid is zo snel mogelijk een grote bezem door zijn organisatie te halen. Nog veel erger: blijkbaar heeft de minister geen enkel idee van wat er allemaal misgaat in zijn gevangenissen en klinieken. Ik hoor net dat hij net als wij uit de media moest vernemen wat er allemaal misgaat in zijn klinieken. Dan plakt de minister misschien snel wat pleistertjes op zijn falende beleid of, zoals ik vandaag hoor, zelfs dat niet eens. Hij wacht af tot er een feitenrelaas of zo wordt geschreven. Dat komt dan misschien over enkele maanden.

Nog een korte vraag. Kan de minister toezeggen dat hij per vandaag alle verloven en alle vrijheden van gevaarlijke criminelen tot nader order intrekt?

Minister Dekker:

Voorzitter. Eén concrete vraag. Daar waar sprake is van gevaar en grote risico's zouden mensen überhaupt geen vrijheden moeten krijgen. Dus van intrekken is er geen sprake. Het gaat om een verdachte van wapenhandel die in een fpa zat. In zijn algemeenheid is dat een kliniek waar meer vrijheden gelden. Bijvoorbeeld het bezit van telefoons en computers en het gebruik daarvan, zijn onderdeel van de vrijheden die iemand heeft. Het is ook niet een gedetineerde die aan het einde van zijn straf zit. Het gaat hier om tbs met voorwaarden. Anders dan bij een gevangenisstraf is dat geen vrijheidsbeneming maar een vrijheidsbeperking. Dat laat onverlet dat ook ik wil weten wat er in deze zaak is gebeurd. Daarom wacht ik af waar zowel de kliniek als de reclassering mee komen. Dat kan weer aanleiding zijn om vervolgstappen te nemen en een vervolgonderzoek te doen.

De conclusie van de heer Markuszower dat het toezicht hier onvoldoende zou zijn geweest vind ik wel wat voorbarig. We weten dat niet. In de kliniek kunnen bepaalde vrijheden worden ingetrokken als er dingen fout zijn gegaan of als iemand zich niet aan afspraken of regels heeft gehouden. Sterker nog, er kan gekeken worden of iemand naar een zwaarder niveau zou moeten. Alleen, als je dat wil doen, moet je weer terug naar de rechter. Het is niet zoals bij een gedetineerde dat iemand van een fpa naar een fpk of een fpc kan. Je moet terug naar de rechter die de voorwaarden heeft opgelegd. Om dat precies te weten moeten we eerst eens even kijken naar wat er hier is gebeurd en moeten we het feitenrelaas afwachten.

De heer Markuszower (PVV):

Mijn conclusie is natuurlijk helemaal niet voorbarig. Onder het toezicht van deze minister worden grote criminelen voorzien van illegale wapens. Op kosten van de belastingbetaler gebruikt Herman D. zijn gevangenis als kantoor, maar hij krijgt van u, van minister Sander Dekker, een laptop en drie telefoons. Hij handelt in wapens. En dan zegt de minister hier in deze Kamer dat mijn conclusie voorbarig is! Mijn conclusie is vandaag in ieder geval dat met uw labbekakkerige beleid de Nederlanders in gevaar worden gebracht.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Ploumen namens de PvdA.

Mevrouw Ploumen (PvdA):

Ik heb een vervolgvraag aan minister Dekker. Ook mij heeft het natuurlijk verbaasd dat iemand de beschikking heeft over drie telefoons. Nog zorgwekkender is dat ik niet weet of dit een incident is. Kan de minister ons de garantie geven dat dit een incident is? Ik ben bang dat hij dat niet kan, en dus is mijn vraag: wat gaat de minister doen om nader onderzoek te doen, niet alleen in Heiloo, maar ook op andere plekken? En wanneer gaat hij ons informeren over de uitkomsten van dat onderzoek, dat hopelijk leidt tot een versterking van het toezicht? Dat zou het minste zijn.

Minister Dekker:

Dat laatste voor de zomer. Dan wil ik in ieder geval op tafel leggen wat we binnen de grenzen van het strafrechtelijk onderzoek met u kunnen delen. Het eerste gaat over het regime binnen een forensisch-psychiatrische afdeling. Dat is een halfopen kliniek waarin ook justitiabelen zitten, en overigens ook mensen met gesloten ibs. Al naar gelang van de fase van de behandeling krijgen zij bepaalde vrijheden. Voor een deel van de dag zijn zij ook buiten de kliniek aanwezig. Dat betekent dat er bij dit soort instellingen geen sprake is van een heel strikt regime, zoals je dat in het gevangeniswezen hebt of bij gesloten tbs-instellingen, waar je kunt zeggen dat je geen telefoons of computers binnen wilt. Want nogmaals, dit is een halfopen kliniek en de patiënten, de justitiabelen die daar zitten zijn voor een groot deel van de dag ook niet fysiek in de kliniek aanwezig, maar buiten.

Mevrouw Van Toorenborg (CDA):

Het stuitende vond ik, toen ik dit las, dat dus nog steeds zo schromelijk wordt onderschat welk gevaar mensen kunnen vormen. Dat moet deze minister zowel met de rechterlijke macht als met de officieren van justitie bespreken, want dit ondermijnt het hele gevoel van veiligheid in onze rechtsstaat, ook ten aanzien van mensen die een straf krijgen. Mag ik de minister vragen om in het onderzoek mee te nemen hoe het kan dat iemand een voorwaardelijke straf heeft gekregen en wel iets heeft gedaan, maar dat die voorwaarden niet eens worden opgelegd? Dan doen we het toch echt niet goed in dit land.

Minister Dekker:

Dit moet daar zeker in worden meegenomen. Hoe is dat gegaan? Zijn de voorwaarden nageleefd? Zo niet, wat hebben we dan volgens reclassering en Openbaar Ministerie gedaan om daar passende maatregelen op te nemen, bijvoorbeeld door een zwaarder beveiligingsniveau aan te vragen? We gaan er nu van uit dat dat allemaal niet gebeurd is. Mijn punt is: laten we hier nu even pas op de plaats maken, want dat is een voorbarige veronderstelling. Ik wil die discussie heel graag met u aangaan, maar wel op basis van een volledig overzicht van de feiten, zodat we goed kunnen kijken wat reclassering, Openbaar Ministerie en kliniek hier hebben gedaan en of dat afdoende is geweest.

De heer Van Wijngaarden (VVD):

De minister gebruikt de term "halfopen kliniek". Een halfopen kliniek rechtvaardigt wat de VVD betreft geen volledig vrij gebruik van gegevensdragers zoals telefoons et cetera. Wij zijn bezorgd over de veiligheidscultuur in de desbetreffende instelling. Is de minister bereid om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren, bijvoorbeeld een inspectieonderzoek of een ander forensisch onderzoek, naar hoe dit in de desbetreffende kliniek heeft kunnen gebeuren?

Minister Dekker:

Dat hangt ervan af. Standaard vragen we de betrokken organisaties bij dit soort incidenten eerst om dit zelf in kaart te brengen en zelf te onderzoeken. Vervolgens doet de inspectie daar een check op. Als de feiten daar aanleiding toe geven, kan de inspectie desnoods besluiten om zichzelf in te vliegen. Het kan ook heel goed zijn dat er allerlei maatregelen zijn genomen en dat de inspectie eigenlijk zegt dat er volgens het boekje gehandeld is, daarmee niet zeggende dat er geen sprake is van een zeer ernstig strafbaar feit. In dit geval is een verdachte opgepakt die in die kliniek zat, maar het kan best zijn dat de betrokkenen van het Openbaar Ministerie en de reclassering gedurende de rit wel degelijk goed hebben gehandeld. Dan kan het zijn dat de inspectie geen aanleiding ziet tot vervolgonderzoek. Ik wil het even stap voor stap doen: eerst zorgen dat de kliniek, de inspectie en de reclassering dat bijeenbrengen en het dan overlaten aan de inspectie of zij daar aanleiding toe ziet.

De heer Van der Staaij (SGP):

Vuurwapenhandel is natuurlijk altijd een crimineel gebeuren, maar als het om iemand gaat die in de kliniek zit als gevolg van het plegen van een strafbaar feit, dan is er nog iets anders aan de hand: dan is dat ook een lange neus naar

de rechtsstaat. Wil de minister ook kijken of er strafverzwarende omstandigheden aan de orde kunnen zijn en of het nog aanscherping van onze regels vraagt, aangezien er vanuit een kliniek na het plegen van een strafbaar feit dat soort activiteiten is verricht? Wil hij ook naar dat aspect kijken?

Minister Dekker:

Zeker, want dat is ook een van de dingen die zullen moeten gebeuren. Even los van de vraag of deze verdachte uiteindelijk wordt vervolgd en het tot een veroordeling komt voor het strafbare feit waarvoor hij is opgepakt, heeft hij ook nog een traject te doorlopen waarbij, als hij zich niet heeft gehouden aan de voorwaarden — daar is evident sprake van als je in een kliniek bezig bent met dingen die niet mogen, met crimineel handelen — dan heeft dat zeker weer een consequentie voor de eerdere straf die hij uit moet zitten, in de zin van een strafverhoging als gevolg daarvan.

De voorzitter:

Dank u wel.